

Geachte heer Eerdmans,

Namens onze partij, maar ook namens de inwoners van de gemeente Cranendonck danken wij u voor uw aanwezigheid hier vandaag. Het geeft ons een signaal dat de wanhoop, frustraties en roep om hulp van onze inwoners aangaande de zorgelijke situatie hier in onze plattelandsgemeente, de landelijke politiek heeft bereikt. In deze bijdrage proberen wij u in het kort te schetsen wat de aanwezigheid van het asielzoekerscentrum in onze gemeente onder onze inwoners teweeg heeft gebracht én brengt.

Een korte schets van de historie

Cranendonck heeft een rijke geschiedenis als het gaat om het opvangen van mensen. Vanaf 1956 werd de Nassau-Dietzkazerne (waar thans het asielzoekerscentrum is gevestigd) gebouwd en deze heeft tot aan 2005 huisvesting geboden aan (Duitse) militairen. Vanaf eind jaren '90 tot 2014 bood Cranendonck ook onderdak aan zo'n 300 asielzoekers in Budel-Dorplein. In 2014 is er een asielzoekerscentrum neergestreken op de Nassau-Dietzkazerne in Budel. In 2016 heeft de gemeenteraad middels een niet-unaniem raadsbesluit besloten tot het bieden van opvang aan asielzoekers. Besloten werd tot opvang van maximaal 1500 asielzoekers voor de termijn van tien jaar. Doordat de uitwerking van de bestuursovereenkomst tussen de gemeente en het COA lang op zich liet wachten, is de termijn van tien jaar pas vanaf 1 februari 2018 gaan lopen. De overeenkomst loopt aldus (pas) af per 1 februari 2028.

De huidige stand van zaken

Het COA is thans gevestigd op de Nassau-Dietz kazerne op basis van een ontheffing van het bestemmingsplan voor de duur van tien jaar. De termijn van de ontheffing eindigt op 30 juni 2024. Het COA heeft in december 2020 een verzoek aan de gemeenteraad voorgelegd, inhoudende de wijziging van het bestemmingsplan van (een deel van) de Nassau-Dietz kazerne. Het COA beoogde hiermee een definitieve vestiging van een asielzoekerscentrum in Cranendonck. Dat verzoek heeft het COA in 2021 weer ingetrokken vanwege het ontbrekende draagvlak in onze gemeente. Thans heeft de gemeente geen toekomstplannen van het COA in behandeling.

De overlast

Wij kennen Cranendonck als een tolerante gemeente en wij kennen onze inwoners als mensen met een groot hart voor de medemens, behulpzaam waar zij kunnen, ongeacht cultuur of verschil in levensopvattingen. Echter, wij kennen onze inwoners ook als mensen die hechten aan respect en dankbaarheid voor de veilige plek die zij bieden. En dat respect en die dankbaarheid zijn ver te zoeken als het gaat om het asielzoekerscentrum. Inwoners van Cranendonck hebben het gevoel dat zij worden opgescheept met een landelijk (en internationaal) probleem, dat men in Den Haag maar niet krijgt opgelost.

Dagelijks krijgen inwoners – met name in Maarheeze en Budel - te maken met diefstal van fietsen, winkeldiefstal, diefstal uit garages of huizen, geweld tegen inwoners, steekpartijen, aanrandingen, onzedelijk gedrag jegens vrouwen en meisjes, belaging (veelal jegens vrouwen/meisjes), openbare dronkenschap, drugsgebruik en zwartreizen in de trein.

Het kookpunt is bereikt. Cranendonck is gefrustreerd en wanhopig op zoek naar rust. Wij durven zelfs geweld van inwoners jegens asielzoekers die strafbare feiten plegen, in de (nabije) toekomst niet meer uit te sluiten. Aan de andere kant richt geweld van asielzoekers zich steeds vaker tot onze eigen inwoners en neemt niet alleen de intensiteit, maar ook de zwaarte van het toegepaste geweld toe. Cranendonck is het zat!

De toekomst van het AZC naar Cranendoncks perspectief

Op 8 maart 2022 heeft de gemeenteraad van de gemeente Cranendonck een door ELAN ingediend initiatiefvoorstel unaniem aangenomen en besloten om:

1. niet mee te werken aan de huidige plannen van het COA om te komen tot een langdurig grootschalig AZC, COL en POL;
2. het huidige AZC en COL en POL in Cranendonck per 1 juli 2024, op het moment dat de vergunning afloopt, te beëindigen en tot die tijd alle middelen in te zetten om het Rijk en COA te bewegen om de overlast en onveiligheid optimaal te beperken.
3. de komende jaren te gebruiken om samen met de eigenaar en de inwoners te onderzoeken wat zij als toekomstige bestemming zien voor de voormalige legerplaats in Cranendonck en daarmee de Gebiedsontwikkeling voor het hele gebied weer op te pakken.

Desalniettemin ontvangen wij steeds meer signalen dat de staatssecretaris wetgeving aan het voorbereiden is om gemeenten te dwingen tot opvang van asielzoekers. De vrees bestaat dat de staatssecretaris daarmee potentieel het voornoemde raadsbesluit terzijde kan én gaat schuiven. Wij vinden dat dit democratisch tot stand gekomen besluit (lees: het raadsbesluit van 8 maart jl.) niet getart en “overruled” mag worden door een besluit vanuit de hogere overheidsorganen. Dit kunnen wij als volksvertegenwoordigers niet accepteren in het belang van onze Cranendonckers. Zij rekenen op ons!

Wat vragen wij van u?

Het COA heeft sinds het moment dat met de opvang in Cranendonck is begonnen, structureel haar plicht verzuimd om te werken aan het draagvlak van het asielzoekerscentrum. Het standpunt van het COA is stevast geweest: *“wat binnen de poorten van het AZC gebeurt is voor onze rekening, wat buiten de poorten gebeurt is niet onze zaak”*. Ook de politie en het Openbaar Ministerie laten ons in de steek. De burgemeester heeft bij de politie moeten smeken om extra politie-inzet. Uiteindelijk is er één “FTE’tje” toegevoegd. Het is tevens niet aan burgers uit te leggen waarom asielzoekers, die zijn aangehouden vanwege het plegen van strafbare feiten, dezelfde dag alweer in de gemeente rondlopen. De communicatie daarover schiet tekort.

Als gevolg van de aanhoudende grootschalige overlast en de passieve houding die door de diverse betrokken partijen wordt gehanteerd, is het draagvlak voor de opvang van asielzoekers in Cranendonck onherstelbaar beschadigd. Er heerst angst, wantrouwen en boosheid tegen asielzoekers en tegen het COA, en dat kunnen wij onze inwoners en ondernemers niet kwalijk nemen. Zij kampen iedere dag met de gevolgen van de aanwezigheid van dit asielzoekerscentrum en snakken naar rust. Uitgaande van ons raadsbesluit zal die rust volgen per 1 juli 2024. Hetgeen wij van u willen vragen is om in Den Haag te pleiten dat het kabinet, in de persoon van de staatssecretaris, het raadsbesluit, zoals hiervoor beschreven, respecteert.

Het raadsbesluit benoemt dat de komende jaren worden gebruikt om samen met de inwoners te onderzoeken wat zij als toekomstige bestemming zien voor de voormalige legerplaats in Cranendonck. Wij willen onze inwoners een stem geven over de toekomst van de Nassau-Dietz kazerne, door het gebruik van een bevolkingspeiling (bijv. een referendum of een draagvlakonderzoek). Op deze manier bieden we onze inwoners inspraak over de toekomst van hun eigen leefomgeving, en dat vinden we gezien de huidige situatie, van groot belang.

De gemeente gaat hiermee zelf mee aan de slag, en verwacht dat zij zonder tussenkomst van (hogere) wet- en/of regelgeving, zelfstandig de regie kan voeren over deze bevolkingspeiling en de gebiedsontwikkeling van de Nassau-Dietz kazerne. Wij zijn van mening dat Cranendonck hierop recht heeft, gezien de lange historie dat zij mensen heeft opgevangen, én de grote rol die Cranendonck de afgelopen decennia in de asielopvang heeft gespeeld.

Rest ons u nogmaals te danken namens de inwoners van de gemeente Cranendonck voor uw bereidheid om onze gemeente te bezoeken.

Dhr. Carry van Rooij, Fractievoorzitter ELAN

Dhr. Geert Rijkers, Gemeenteraadslid ELAN